Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ННІ соціології та медіакомунікацій

Олена МУРАДЯН

«_31__» __серпня_____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні соціологічні теорії»

рівень вищої освіти __перший (бакалаврський) рівень вищої освіти_____

галузь знань ___С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

спеціальність__С5 Соціологія_____

освітня програма __Соціально-політичні дослідження_____

спеціалізація _____

вид дисципліни _____обов'язкова_____+_____

навчально-науковий інститут _соціології та медіакомунікацій_____

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ соціології та медіакомунікацій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

« 26 » серпня 2026 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Буданова О.Б. кандидат соціологічних наук, доцент кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій ННІ соціології та медіакомунікацій ХНУ імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій ННІ соціології та медіакомунікацій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Завідувачка кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій

_____ Ірина СОЛДАТЕНКО
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Соціально-політичні дослідження»

Гарант освітньо-професійної програми «Соціально-політичні дослідження»

_____ Олена МУРАДЯН
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ соціології та медіакомунікацій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1.

Голова науково-методичної комісії _____ Юлія СОРОКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки студентів першого рівня вищої освіти «бакалавр» С5 Соціологія, освітньої програми «Соціально-політичні дослідження» (ОК 21 «Сучасні соціологічні теорії», обов'язковий компонент, 4-й семестр).

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» є розуміння студентами актуальних теоретичних моделей соціологічного осмислення суспільства в контексті цілісності і єдності дисципліни, враховуючи спадкоємність і поступальність розвитку соціологічного теоретичного знання; набуття ними відповідних навичок теоретичного аналізу та синтезу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Сучасні соціологічні теорії» є*:*

- надати уявлення про основні епістемологічні проблеми в сучасній соціології з тим, щоб студенти в подальшому викладі курсу орієнтувалися в понятійному апараті сучасних теорій;
- представити найбільш значні в сучасному соціологічному дискурсі теорії, фігури, школи;
- показати спадкоємність соціологічного знання: зв'язок сучасних теорій і соціальних проблем, що розглядаються в них, з «класичною» соціологією; акцентувати у викладі різних теорій два фундаментальні питання – про природу соціальної реальності і про характер соціального знання.
- формування у студента здатності до критичної рефлексії та саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності, спираючись на досягнення сучасної соціологічної теорії, оволодінні методами аналізу структури та змісту соціологічних теорій

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
4-й	4-й
Лекції	
32 год. (дистанційно)	10 год. (дистанційно)
Практичні, *семінарські* заняття	
32 год. (дистанційно)	6 год. (дистанційно)
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
56 год.	104 год.
Індивідуальні завдання	

-

1.6. Перелік предметних компетентностей, що формує дана дисципліна у здобувача вищої освіти.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК 01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології.

СК 02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна:

РН 01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

РН 02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

РН 03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

РН 04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.

РН 08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

РН 13. Відтворювати факти (дати, події, принципи й закономірності суспільного розвитку), встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами, робити висновки, аргументувати свої думки.

1.8. Пререквізити: перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни.
«Історія класичної соціології», «Соціологія: основи теорії».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СОЦІОЛОГІЧНОЇ ТЕОРІЇ.

Тема 1. Загальна характеристика сучасного стану соціологічного знання та пізнання.

Поняття та структурні елементи теорії.

Три типи науковості в соціології і кризи в розвитку соціологічної теорії. Характеристика основних гносеологічних проблем соціологічної теорії та її епістемологічних альтернатив.

Пояснення і розуміння: основні традиції епістемології (позитивізм, розуміюча соціологія). Теорія пояснення та дві її моделі: дедуктивно-номологічна і індуктивно-імовірнісна).

Метапарадигмальність сучасної теоретичної соціології: позитивістська, інтерпретативна, інтегральна, рефлексивна та нелінейна метепарадигма постмодерну.

Тема 2. Функціоналізм і неофункціоналізм.
Т. Парсонс: синтез матеріалістичних та ідеалістичних посилок, системний функціоналізм, логічний функціоналізм (структура соціальної дії). Ситуація дії (засоби та умови). Мотиви, цілі, функції, норма, точка зору актора. Вирішення проблеми порядку. Типи функціональних пояснень. Класичний функціоналізм.
Р. Мертон: критика положення про функціональну єдність суспільства, універсальний функціоналізм і необхідність. Пояснення соціальної діяльності. Латентні функції. Підтримка стабільності соціальної системи. Основні соціальні потреби або функціональні передумови.
Неофункціоналізм. Дж. Александера.

Тема 3. Пост-парсоніанське теоретизування в соціології.
Соціологія конфлікту. Нова ліберальна програма Р.Дарендорфа. Два обличчя соціальної структури. Інституціоналізация і імперативно координовані асоціації. Влада і авторитет як основні джерела конфлікту і соціальної зміни. Первинність конфлікту в соціальному процесі. Легітимація і конфлікт: від квазі-груп до конфліктних. Нормативні орієнтації і методологічні проблеми теорії. Сучасний соціальний конфлікт: діалектика прав і можливостей. Маніпулювання життєвими шансами.
Л.Козер про природу сучасного соціального конфлікту. Органічне походження конфлікту. Соціальні функції конфлікту: їх позитивна, інтеграційна спрямованість. Причини конфлікту. Конфлікт і ворожість. Внутрішньогруповий і міжгруповий конфлікт. Конфлікт і групова структура. Варіанти вирішення соціального конфлікту: концепція соціальних кругів, що «схрещуються». Конфлікт і "рівновага сил"
Соціологія суб'єкта А. Турена: специфіка нових соціальних конфліктів в «програмованому суспільстві».

Тема 4. Обмін як основа соціальності : мікро- (Дж Хоманс) і макромасштаб (П. Блау)
Психологічні аспекти обміну . Закони та принципи обміну . Можливості пояснення соціальних феноменів влади та стратифікації в термінах обміну . Специфіка обміну на рівні макроструктур . Протиріччя обмінних відносин і ціннісно - нормативної орієнтації .

Тема 5. Ірвінг Гофман: порядок взаємодії.
Мікроаналіз акту взаємодії. "Зіткнення" і його характеристики. "Правила" і "ритуал" підтримки контакту. Визначення ситуації. Роль і особа. "Лінія поведінки" і "особа". Сфокусована і несфокусована взаємодія. "Публічна неувага". "Розмова" як спільна залученість в єдину схему інтерпретацій. Драматургічний підхід. Вистава себе іншим в повсякденному житті.
"Вистава" та її правила. "Командна вистава". Принципи суб'єктивної організації досвіду в соціальних ситуаціях. "Схеми" і "фабрикації". Дослідження інститутів і ритуалів. Поняття "тотального інституту". Поняття соціальної стигми. Концепція ритуалізованої взаємодії. Взаємодії, що фокусують і не фокусують.
Поняття «ввічливої неуваги» і його теоретичне значення. Просторова організація взаємодії. Епізоди взаємодії. Тактики і стратегії взаємодії.

Тема 6. Феноменологія та етнометодологія.
А. Шюц: «життєвий світ», «повсякденність» та «комунікація». Концепція «розуміючої» соціології.
П. Бергер та Т. Лукман: конструювання соціальної реальності. Моделі суспільних процесів:
Г. Гарфінкель: етнометодологія як модель опису та пояснення суспільніх процесів та явищ.

РОЗДІЛ 2. СИСТЕМНІ МУЛЬТІПАРАДИГМАЛЬНІ КОНЦЕПЦІЇ У СУЧАСНОМУ СОЦІОЛОГІЧНОМУ ТЕОРЕТИЗУВАННІ

Тема 1. Конструктивізм і структуралізм П. Бурдьє.
Контекст і імпровізація в соціальних ситуаціях. Інтерпретації включені в контекст класових інтересів. Від конфлікту інтересів до класового конфлікту. Критика утилітаризму. Сенс об'єктивувань і практичний сенс. Homo academicus. Культурні форми класового конфлікту. Соціальна практика як "зацікавлена дія". Habitus.

Центральне положення категорії "капітал" як спроба поєднання марксизму і веберіанства. Типи капіталу. Розподіл "капіталів" і соціальна структура. Маніпуляція символами і встановлення "правил" як легітимація розподілу форм капіталу. Поняття «поля» і його значення в теоретизуванні Бурдьє. «Культурний структуралізм».

Тема 2. Юрген Хабермас: завдання соціальної теорії. Теорія комунікативної дії.

Поняття громадськості ("публічної сфери") і структурна трансформація громадськості. Ранні роботи Хабермаса: від лівого лібералізму до неомарксизму. "Теорія і практика". Логіка соціальних наук і критика позитивізму. Аналіз систем знання і людський інтерес. Наука і техніка як ідеологія.

Знання і влада, теорія комунікативної дії. Ідеальний тип непорушеної комунікації і його ознаки. "Комунікативна компетентність" тих, що діють. "Домагання на обгрунтованість". Комунікація і раціональність. Типи дії. Структура життєвого світу. Комунікативна дія і визначення ситуації. Диференціація "життєвого світу" і "системних процесів". Гроші і влада як засоби інтеграції сучасних суспільств.

Теоретіко-соціологічне значення пізніх робіт Хабермаса по філософії моралі і політики.

Тема 3. Ентоні Гіденс: теорія структурації.

Критика функціоналізму і еволюціонізму, інтеракционізму і структуралізму.

Реальні процеси взаємодії між індивідами в ході виробництва ними і відтворення соціальних структур. Теорія структурациі і її основні поняття: дуальність, «правила і ресурси», «діяльність». Основні характеристики "правил", використовуваних для підтримки соціальних стосунків. Ресурси як джерело влади. Індивідуальна дія, взаємодія і соціальна структура.

Класифікація правил і ресурсів відповідно до трьох основних понять - легітимація, панування і позначення «діючий» і його «знання». "Дискурсивна свідомість" і "практична свідомість". «Онтологічна система безпеки», «захисний кокон». «Ризик і довіра».

Відтворення структури у просторі та часі. Соціальні інститути і їх характеристики.

Тема 4. Системна концепція суспільства Н.Лумана.

Періодизація творчості Лумана. Від радикального функціоналізму до теорії систем, від відкритих систем до концепції аутопойесиса. Філософська антропологія, структурний функціоналізм і феноменологія як джерела теоретичних побудов Лумана. Поняття комплексності. Переосмислення цільової раціональності і поняття сенсу з точки зору "редукції комплексності". Механізми рефлексій, симбіотичні механізми. Влада і довіра.

Самореференція системи. Філософія аутопойесиса і соціологія аутопойетичних систем. Диференціація систем. Типи соціальних систем. Теорія комунікації. Теорія соціо-культурної еволюції.

Тема 5. Постмодерністське теоретизування в соціології.

Нова історіографія М.Фуко: знання і дискурс, археологічний метод. VS сучасного прирівнювання розуму до свободи; сучасні форми раціоналізму. Правила, що визначають формування дискурсивної раціональності. Людина як "дискурсивний конструкт". Генеалогія - поворот до стосунків влади; історія форм влади; "воля до знання" і влада як результат цієї волі. Історія формування душі і тіла суб'єкта в різних дисциплінарних рамках влади. Історія сексуальності і етика. Технології створення нової особи, нового тіла. Ф.Ліотар: образи і фігури як мотиви бажань і інтересів, а не раціональні конструкти. «Економіка лібідо». Політика і теорія мови, мовні ігри, боротьба між різними мовними іграми. Сучасне знання: 3 умови сучасного знання; неминуче зростання легітимації, делегитімації і виключення; прагнення до гомогенних епістемологічних і моральних розпоряджень.

Ж. Бодрійяр: «пост-марксизм» і «символічний обмін»; нова "система речей"; симулякри, імплозія, гіперреальність.

Тема 6. Глобалізація як соціологічна парадигма.

Головні парадигми глобалізації: глобально-локальне і "глокалізм", культурна гібридізація, проблема національних держав, примордіальність як соціальне явище, цивільне суспільство, нові типи раціоналізації.

Типи глобалізаційних теорій. глобалізація як лінійний процес модернізації, "системна" модель І.Уоллерстайна, модель світової культури (М.Арчер, М.Феверстоун, Р.Робертсон), теорія глобального співтовариства (Е.Гідденс), модель глобальної системи, теорія "суспільств, заснованих на знанні" (Н.Стер), теорія суспільства соціальних мереж (М. Кастельс).

Модель «макдональдізації» Дж.Рітцера. «Раціоналізація» і «дегуманізація» (К.Маннгейм). Глобалізаційна концепція вжитку.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Особливості формування та напрямки розвитку сучасної соціологічної теорії.												
Тема1: Загальна характеристика сучасного стану соціологічного знання та пізнання.	12	4	2			4		2	1			12
Тема 2: Функціоналізм і неофункціоналізм.	14	4	4			6		2	1			10
Тема 3: Пост-парсоніанське теоретизування в соціології.	12	4	2			6		1	1			12
Тема 4. Обмін як основа соціальності : мікро- (Дж Хоманс) і макромасштаб (П. Блау)	10	2	2			4						14
Тема 5. Ірвінг Гофман: порядок взаємодії	10	2	2			4						14
Тема 6. Феноменологія та етнометодологія.	14	2	4			4		1	1			10
Разом за розділом 1	77	18	16			28		6	4			72
Розділ 2. Системні мультіпарадигмальні концепції у сучасному соціологічному теоретизуванні												
Тема 1: Конструктивізм і структуралізм П. Бурдьє.	10	2	2			5		1	1			10
Тема 2: Юрген Хабермас: завдання соціальної теорії. Теорія комунікативної дії.	12	4	2			4		1				10
Тема 3: Ентоні Гіденс: теорія структурації	14	2	4			5						14
Тема 4: Системна концепція суспільства Н.Лумана.	10	2	2			5						14
Тема 5: Постмодерністське теоретизування в соціології.	14	2	4			5		1	1			12
Тема 6: Глобалізація як соціологічна парадигма.	12	2	2			4		1				12
Разом за розділом 2	58	14	16			28		4	2			72

РАЗОМ	**120**	**32**	**32**			**56**		**10**	**6**			**104**

4. Теми семінарських занять

		Д.ф.	**З.ф.**
1	Загальна характеристика сучасного стану соціологічного знання та пізнання.	2	1
2	Функціоналізм і неофункціоналізм.	4	1
3	Пост-парсоніанське теоретизування в соціології.	2	1
4	Обмін як основа соціальності : мікро- (Дж Хоманс) і макромасштаб (П. Блау)	2	
5	Ірвінг Гофман: порядок взаємодії	2	
6	Феноменологія та етнометодологія.	4	1
7	Конструктивізм і структуралізм П. Бурдьє.	2	1
8	Юрген Хабермас: завдання соціальної теорії. Теорія комунікативної дії.	2	
9	Ентоні Гіденс: теорія структурації	4	
10	Системна концепція суспільства Н.Лумана.	2	
11	Постмодерністське теоретизування в соціології.	4	1
12	Глобалізація як соціологічна парадигма.	2	
Всього		**32**	**6**

5. Завдання для самостійної роботи (д/ф, з/ф)

№ з/п	**Види, зміст самостійної роботи**	**Д.ф.**	**З.ф.**
1	Читання, конспектування першоджерел. Рецензування першоджерел, проведення порівняльного аналізу, виявлення відмінностей, написання есе. Наприклад: Проаналізуйте стан сучасної теоретичної соціології, та аргументуйте які чинники вплинули на формування існуючих сучасних метапарадигм.	28	56
2	Підготовка до усних доповідей (виступів) на семінарських заняттях	14	30
3	Підготовка до письмової контрольної роботи за розділом та до підсумкового контролю	14	18
	Разом	**56**	**104**

6. Індивідуальні завдання

(Не передбачено навчальним планом).

7. Методи навчання

Форми навчання: лекції (розкриваються принципові та найбільш важливі аспекти визначених питань тем) із застосуванням мультимедійних засобів навчання; семінарські заняття передбачають активне обговорення ключових положень теоретичних концепцій, обговорення специфіки та особливостей теоретичних підходів щодо питань соціального

порядку, соціальної дії, соціальної структури, тощо; поглиблена самостійна робота студентів включає вивчення додаткової літератури, усні виступи, підготовку презентацій, а також робота студентів з першоджерелами та Інтернет-ресурсами.

8. Методи контролю

Контроль знань з навчальної дисципліни здійснюється з метою визначення відповідності рівня сформованих у студентів теоретичних знань, практичних умінь і навичок вимогам освітньо-професійної програми підготовки та програми навчальної дисципліни.

Навчальним планом та робочою програмою дисципліни передбачено такі форми контролю: *поточний контроль* знань і вмінь, *контрольна робота* та *підсумковий контроль* у формі іспиту. За виконання різних видів завдань протягом семестру студенти набирають певну суму балів, яка дозволяє (або не дозволяє) скласти *іспит.*

Поточний контроль – усні опитування на лекціях та семінарських заняттях за контрольними та програмними питаннями поточної та попередніх тем; оцінювання ступеню активності студентів та якості їх виступів та коментарів при проведенні дискусій на семінарських заняттях.

Контрольна робота передбачає рубіжний контроль за темами розділів. Передбачена 1 контрольна робота (для студентів денної форми) з теоретичних питань нормативного або проблемного характеру в межах змісту дисципліни. За семестр студент повинен набрати бали для допуску до екзамену.

Підсумковий контроль навчальних досягнень студентів відбувається на письмовому екзамені (тест). За підсумками роботи виставляється підсумкова семестрова оцінка у відповідності зі шкалою оцінювання.

9. Схема нарахування балів

Розподіл балів, які отримують студенти

(підсумковий семестровий контроль в формі екзамену)

Денна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання												Залік/ Екзамен	Сума
Розділ 1						Розділ 2				Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т 1	Т2	Т3	Т4 – Т6				
4	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**	**20**	**60**	**40**	**100**

Заочна форма навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Курсова робота	Сума
Розділ 1				Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом			
Т1	Т2	Т3	Т6	Т7	Т11					
4	**3**	**3**	**3**	**3**	**4**	**15**	**35**	**40**	**25**	**100**

Допуск до екзамену – 20 балів за семестр.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Студенти одержують бали за підготовленість і роботу на кожному семінарському занятті за виконання завдань. Обов'язковим є виконання контрольної роботи. Це дає допуск до здачі екзамену.

Критерії оцінювання поточного контролю (семінарські заняття)

3-4 бали (відповідно максимально можливій кількості балів)	Відповідь студента характеризується повним, глибоким та змістовним знанням матеріалу з теми; виконання всіх завдань, які виносяться на семінар у повному обсязі з відповідними коментарями, логічним поясненнями; відповідь має елементи творчого, креативного підходу; студент приймає активну участь в обговоренні протягом всього заняття.
1-2 бали	Відповідь студента характеризуються знанням матеріалу з теми; виконання всіх завдань, які виносяться на семінар у повному обсязі з відповідними коментарями, але можливі деякі неточності або/і відсутність креативного підходу до виконання завдань, або/ і студент майже не бере участь в обговоренні матеріалу, що вивчається.
0 балів	Студент на занятті показує дуже слабкий рівень знання теоретичного матеріалу; не приймає участі в обговоренні; допускає змістовні помилки у відповідях на конкретні питання викладача.

Критерії оцінювання контрольної роботи-тесту

Відповідь правильна на 100 %	0.5 балів
Інше	0 балів

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

Загальна кількість балів за екзаменаційну роботу − 40 балів. Іспит проводиться дистанційно на платформах Zoom, Moodle.

Тест – мах 40 балів (1 бал за одну 100 % правильну відповідь).

Академічна доброчесність та використання технологій штучного інтелекту (ШІ) під час вивчення навчальної дисципліни

Виконання завдань поточного контролю (відповіді на семінарських заняттях, контрольна робота, домашніх завданнях) здобувач виконує самостійно з дотриманням *Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна* (затверджено Вченою радою Університету 29.09.2025, протокол № 26)

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту здійснюється відповідно *до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна* та регламентується *Положенням про використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі Університету* (затверджено Вченою радою 26.01.2026, протокол № 2).

У межах дисципліни застосовується модель «ШІ як інструмент». Здобувачі освіти можуть використовувати технології ШІ під час виконання практичних завдань, роботи над

кейсами та ДЗ як обов'язковий інструмент для аналізу та підготовки даних, створення візуалізацій, презентацій, порівняння результатів роботи різних моделей, проведення експериментів із сучасними інструментами штучного інтелекту. Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Використання технологій ШІ не допускається під час усного опитування та безпосередньо під час перевірки індивідуальних знань (контрольна робота та іспит), якщо інше не визначено викладачем.

У разі використання ШІ здобувач освіти зобов'язаний декларувати: назву сервісу або моделі; дату використання; характер отриманої допомоги (генерація ідей, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо). За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недекларованe використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету. Порушення академічної доброчесності (плагіат, приховане використання ШІ для виконання завдань, що вимагають самостійної роботи) є підставою для незарахування відповідного виду роботи та розгляду питання на засіданні кафедри.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання (екзамен)
90 - 100	відмінно
89 - 70	добре
69 - 50	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бауман З. Плинні часи. Життя в добу непевности. К.: Критика, 2013. 176 с
2. Європейська теоретична соціологія XX-XXI століття : навч. посіб. / М. Д. Култаєва, О. І. Навроцький, І. І. Шеремет ; Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. - 2-ге вид., випр. та допов. - Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. - 371 с.
3. Квіт С. Масові комунікації : підручник / Сергій Квіт. – К : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018. – 352 с. (Могилянський підручник)
4. Лалл Дж. Мас-Медіа, комунікація, культура : глобальний підхід / Джеймс Лалл ; за ред. О. Гриценка, Н. Гончаренко ; пер. з англ. О. Гриценка, С. Гарастович, Т. Гарастович [та ін.]. – К.: К.І.С., 2002. – 264 с.
5. Сучасні соціологічні теорії : навч.-метод. розроб. курсів бакалавр. і магістер. рівнів / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Ф-т соц. наук і соц. технологій, Каф. соціології ; авт.- уклад. Анна Дмитрівна Осипчук. - Київ : Сталь, 2015. - 71 с.
6. Соболевська М. О. Порядок дискурсу порядку: неофункціоналізм та постструктуралізм у сучасній соціологічній теорії: монографія / Марина Соболевська. - Київ : Логос, 2014. - 246 с. 5
7. Гавриленко І.М. Сучасна зарубіжна соціологія: навч. посіб. – К. : Вид-во Акад. праці і соц. відносин Федер. проф. спілок України, 2011.
8. Глобалізація в соціологічному вимірі / НАН України, Ін-т соціології; К., 2011.

9. Еліас Н. Процес цивілізації. Соціогенетичні і психогенетичні дослідження. – Київ: «Перун», 2003.
10. Штомпка Пйотр. Соціологія. Аналіз суспільства. Видавець Колір ПРО, 2020. 800 с.
11. Штомпка Пйотр. Соціальний капітал. Теорія міжособистістного простору. Видавництво Дух і Літера, 2022. 400 с.

Допоміжна література

1. Alexander J. The Meanings of Social Life: A Cultural Sociology / J. Alexander. – Oxford : Oxford University Press, 2003.
2. Alexander J.C. Theoretical Logic in Sociology. Vol. 1. Positivism, Presuppositions, and Current Controversies. London and Henley: Routledge & Kegan Paul. 1982. Ch. 1.
3. Archer M. The Reflexive Imperative in Late Modernity / M. Archer. – Cambridge : Cambridge University Press, 2012.
4. Bourdieu P. Homo Academicus. P.: Les Editions de Minuit, 1984. 302 p.
5. Bourdieu P. Questions de sociologie. Editions augment d'un index. P.: Les Editions de Minuit, 1984. 277 p.
6. Bourdieu P. Le Sense Pratique. Les Editions de Minuit, 1980.
7. Coleman R. A Sensory Sociology of the Future: Affect, Hope and Inventive Methodologies / R. Coleman // Sociological Review. – 2017. – Vol. 65 (3). – P. 525-543.
8. Collins R. Sociology: Proscience or Antiscience? // American Sociological Review, 1989, vol. 54 (February). Pp. 124-139.
9. Collins, Randall. Theoretical Sociology. San Diego etc.: Harcourt Brace Jovanovich, Publishers. 1988. x, 565 P.
10. Coser, L. Conflict //The Blackwell dictionary of twentieth-century social thought /Eds. W.Outhwaite, T.Bottomore. Oxford: Basil Blackwell, 1993. pp. 103-105.
11. H. Garfinkel, H. Sacks. On Formal Structures of Practical Actions. - In: Theoretical Sociology:Perspectives and Developments/ J.C. McKinney a. E.A. Tiryakian eds.- N.Y.: Appleton Century Crofts. - pp.337-366.
12. Garfinkel, Harold. Studies in Ethnomethodology. - Englwood Cliffs: Prentice-Hall, 1967.
13. Garfinkel, Harold. Studies in Ethnomethodology. (1967, Prentice Hall). Cambridge: Polity Press, 1990. 288 p.
14. Giddens A. Modernity and Self-Identity. Self and Society in the Late Modern Age. Cambridge: Polity Press, 1991. VII, 256 p.
15. Giddens A. New Rules of Sociological Method: A Positive Critique of Interpretative Sociologies. London etc.: Hutchinson, 1976 <Reprinted 1986>. 192 P. [Second edition. Cambridge: Polity Press, 1993. Viii, 186 p.]
16. Giddens A. The Consequences of Modernity. Cambridge: Polity Press, 1990. xi, 186 p.
17. Giddens A. The Constitution of Society. Outline of the Theory of Structuration. Cambridge: Polity Press, 1991. 394 p.
18. Giddens Anthony. Social Theory and Modern Sociology.Cambridge:Polity, 1987. 309 p.
19. Giddens A. The Nation-State and Violence. Volume Two of A Contemporary Critique of Historical Materialism. Cambridge: Polity Press, 1985. 399 P.
20. Giddens A. (ed.) Positivism in Sociology. London: Heinemann, 1974.

21. Giddens, Anthony. The Third Way. The Renewal of Social Democracy.: Polity Press, 1998.
22. Goffman, Erving. Stigma. Notes on the Management of Spoiled Identity. Halfpenny P. Positivism and Sociology: Explaining Social Life. London etc Routledge and Kegan Paul. 1982.
23. Goffman, Erving. Relations in Public. Microstudies of the Public Order. Harmondsworth: Penguin Books, 1972. 460 p.
24. Goffman, Erving. Interaction Ritual. Essays on Face-to-Face Behaviour. Harmondsworth: Penguin Books, 1972. <First Published 1967
25. Habermas, Jürgen. Factizitдt und Geltung. - Frankfurt, Surkamp, 1992.
26. Habermas, Jürgen. Strukturwandel der Öffentlichkeit. - 2 ed. Frankfurt, Surkamp, 1989.
27. Habermas, Jürgen. Erkentnis und Interesse.- Frankfurt, Surkamp, 1968.
28. Habermas, Jürgen. Legitimationsprobleme im Spätkapitalismus. - Frankfurt, Surkamp, 1973.
29. Habermas, Jürgen. Theorie des kommunikaven Handelns. 2 Bde. - Frankfurt, Surkamp, 1981.
30. Jameson Fredric. Postmodernism, or, The Cultural Logoc of Late Capitalism. London: Verso, 1991. xxii, 438 p.
31. Luhmann N. Trust and Power. Chichester: Wiley, 1979.
32. Luhmann N. The Differentiation of Society. New York: Columbia University Press, 1982.
33. Luhmann N. Soziologische Aufklдrung 2. Aufsдtze zur Theorie der Gesellschaft. Opladen, 1975. 221 S.
34. Luhmann N. Soziale Systeme. GrundriЯ einer allgemeinen Theorie. Frankfurt a.M.: Suhrkamp, 1984. 675 S.
35. Robertson, R. Globalization. Social Theory and Global Culture. London: Sage, 1992.
36. Schutz A. The Phenomenology of the Social World. London: Heinemann, 1972.
37. Social Theory Today/ Ed. by A.Giddens & J.H.Turner. Stanford, Cal., 1988.
38. Stinchcombe A. L. Constructing Social Theories. Chicago and London: The University of Chicago Press, 1987.
39. Winch, Peter. The idea of a social science and its relation to philosophy - 2nd ed. London: Routledge, 1988.

Додаток 1

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни «Теорія та практика реклами»
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 2026 /2027 н. р.

Заступник директора навчально-наукового інституту соціології та медіакомунікацій
з навчальної роботи

_____ Нікулін В.С.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20___ р.

Голова науково-методичної комісії ННІ соціології та медіакомунікацій

_____ Сорока Ю.Г.
(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20___ р.